

Postanowienie z dnia 6 czerwca 2002 r.

III RN 88/01

Odmowa udzielenia stronie wyjaśnień co do treści decyzji administracyjnej wymaga wydania postanowienia w trybie art. 113 § 2 KPA.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Józef Iwulski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 czerwca 2002 r. sprawy ze skargi Stanisława K. na bezczynność Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 12 listopada 1998 r. o wyjaśnienie treści decyzji Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 5 lipca 1991 r. [...] na skutek rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 31 października 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e

Stanisław K. 12 listopada 1998 r., na podstawie art. 113 § 2 KPA zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, o wyjaśnienie określonych wątpliwości co do treści decyzji Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 5 lipca 1991 r. [...]. Wobec bezskuteczności swego wniosku Stanisław K. zwrócił się w dniu 22 maja 1999 r. ponownie do Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z żądaniem udzielenia mu wyjaśnień wątpliwości określonych w piśmie z 12 listopada 1998 r. Następnie pismami: z dnia 2 czerwca 1999 r., z dnia 23 sierpnia 1999 r. oraz z dnia 9 września 1999 r. Stanisław K. zwracał się kolejno do Rzecznika Praw Obywatelskich, Szefa Urzędu Rady Ministrów oraz Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, jak to określił „o pomoc” w załatwieniu sprawy, podtrzymując jednocześnie, kierowane pod adresem Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej żądanie dotyczące udzielenia mu wyjaśnienia treści decyzji w trybie art. 113 § 2 KPA. Nie

otrzymawszy żądanych wyjaśnień, pismem z dnia 7 stycznia 2000 r., wniósł do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w trybie art. 37 § 1 KPA w związku z art. 127 § 3 KPA zażalenie na niezałatwienie sprawy w ustawowym terminie. Brak reakcji na zażalenie, skarżący potraktował jako odmowę uwzględnienia jego żądania i pismem z dnia 3 kwietnia 2000 r. wniósł skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego na bezczynność Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Już po wniesieniu skargi do NSA, Stanisław K. otrzymał pismo z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Departament Gospodarki Ziemią z dnia 10 sierpnia 2000 r. [...] podpisane przez Naczelnika Wydziału, w którym został poinformowany, że „przedłożone żądanie nie znajduje oparcia w przepisie art. 113 § 2 K.p.a.”.

Naczelny Sąd Administracyjny rozpatrując w dniu 31 października 2000 r. [...] skargę na bezczynność Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w rozstrzyganej sprawie, stwierdził, że skarżącemu udzielona została odpowiedź, dlatego też na podstawie art. 355 § 1 KPC w związku z art. 59 ustawy o Naczelnym sądzie Administracyjnym umorzył postępowanie, uznając je za bezprzedmiotowe.

Rewizję nadzwyczajną od powyższego postanowienia wniósł Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, który zarzucając rażące naruszenie art. 26 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), a także art. 113 § 2 i § 3 KPA oraz art. 355 § 2 KPC w związku z art. 59 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, przedstawił wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 113 § 2 KPA, organ który wydał decyzję, wyjaśnia stronie, na jej żądanie, wątpliwości co do treści decyzji. Z tego przepisu jasno wynika, że jeżeli strona postępowania, występująca jako adresat decyzji ma wątpliwości co do treści decyzji, a w konsekwencji trudności z właściwą oceną swojej sytuacji prawnej, ma prawo do uzyskania odpowiedniego wyjaśnienia. Powołany przepis nie precyzuje wprowadzić wątpliwości, które podlegają wyjaśnieniu, skoro jednak mają one dotyczyć treści decyzji, to jest oczywiste, że organ zobowiązany jest wyjaśnić decyzję, gdy jest ona niejednoznaczna lub sformułowana w sposób utrudniający ustalenie sensu rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli chodzi o procedurę omawianego uprawnienia strony

oraz odpowiadającego mu obowiązku organu, który wydał decyzję, to wnioskowi strony musi odpowiadać postanowienie organu. W konsekwencji tego unormowania nie może nasuwać zastrzeżeń stanowisko Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, że w razie uznania, że wniosek strony nie znajduje uzasadnienia, na przykład dlatego, że decyzja jest jasna i jednoznaczna, to jedyną dopuszczalną formą załatwienia takiego wniosku jest postanowienie o odmowie udzielenia żądanych przez stronę wyjaśnień. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie na skutek niepodjęcia odpowiedniego postanowienia oprócz naruszenia terminów przewidzianych do załatwienia sprawy (por. przepisy rozdziału 7 KPA) nastąpiło naruszenie zasady dwuinstancyjności postępowania. Art. 113 § 3 KPA daje bowiem stronie możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie wydane w trybie art. 113 § 2 KPA. W tym kontekście jest oczywiście zasadny zarzut rewizji nadzwyczajnej, że wbrew ocenie zaskarżonego postanowienia pismo Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2000 r. nie może być uznane za proceduralnie dopuszczalny sposób załatwienia wniosku strony, z konsekwencją bezprzedmiotowości skargi.

Pismo Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2000 r. nie jest postanowieniem w rozumieniu art. 124 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Pismo to wskazuje jedynie, iż w ocenie Naczelnika Wydziału Departamentu Gospodarki Ziemi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wniosek Stanisława K. „nie znajduje oparcia w przepisie art. 113 § 2 K.p.a.” oraz że „wykracza poza dyspozycję art. 113 § 2 K.p.a.”. Nie zawiera natomiast najistotniejszego elementu postanowienia przewidzianego w art. 124 § 1 KPA - tj. rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku zainteresowanego, a także pouczenia co do środka odwoławczego. Konsekwencje zaskarżonego postanowienia są sprzeczne z zasadą dwuinstancyjności postępowania administracyjnego oraz z zasadą zaskarżalności do sądu odmowy wyjaśnienia treści decyzji. Zgodnie z art. 355 § 2 KPC, sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Sytuacja taka w sprawie nie zachodziła.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy uznał, że rewizja nadzwyczajna Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego miała usprawiedliwioną podstawę, co w konsekwencji spowodowało rozstrzygnięcie stosowne do art. 393¹³ KPC.

=====